

TAPA VALLA 2020. AASTA EELARVE

EELNÕU SELETUSKIRI

1.Sissejuhatus

Tapa valla 2020.aasta eelarve koostamisel on lähtunud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, Tapa valla põhimäärusest, Tapa valla finantsjuhtimise korrast, Tapa vallavolikogu 2019 aasta määruse eelnõust „Tapa valla arengukava ja eelarvestrateegia kinnitamine“, milles vaadatakse üle Tapa valla arengukava perioodil 2018-2025 ja Tapa valla eelarvestrateegia 2019-2023 ning valdkondlikest normatiivaktidest. Eelarve tulude planeerimisel on arvestatud majanduse hetkeolukorda ja majandusprognoose 2020. aastaks. Valla eelarve koostamisel on olulisteks lähteandmeteks tööhõive prognoosid, keskmise palga ja sealt tulenevalt tulumaksu kasvu prognoosid, samuti riigieelarvest eraldatavad tasandus- ja toetusfondi summad.

1.1 Eelarve prioriteedid

Tapa valla 2020.a eelarve prioriteedid tulenevad Tapa vallavolikogu määruse eelnõust, milles on kavandatud Tapa valla arengukava 2018-2025, Tapa valla eelarvestrateegia 2019-2023 ning on järgmised:

- Arengukavas ja eelarvestrateegias ettenähtud investeringute finantseerimine.
- Muudatuste finantseerimine. Juhtimisstruktuuri kaasajastamine, valla kultuuri-ja spordiasutuste tegevuste ümberkorraldamine.
- Tapa valla spordikooli ja Tapa Muusika-ja kunstikooli jätkuv arendamine.
- Suurenenud sotsiaaltoetuste määrade finantseerimine.
- Õpetajate palga kasvu finantseerimine.
- Keskkonnakaitse ja heakorra tagamine vallakodanikele.

2. Tulud

Tapa valla 2020.a eelarve kogutulud on 18 216 235 eurot. Finantseerimistehinguid kavandatakse 2 178 900 eurot (vt tabel 1).

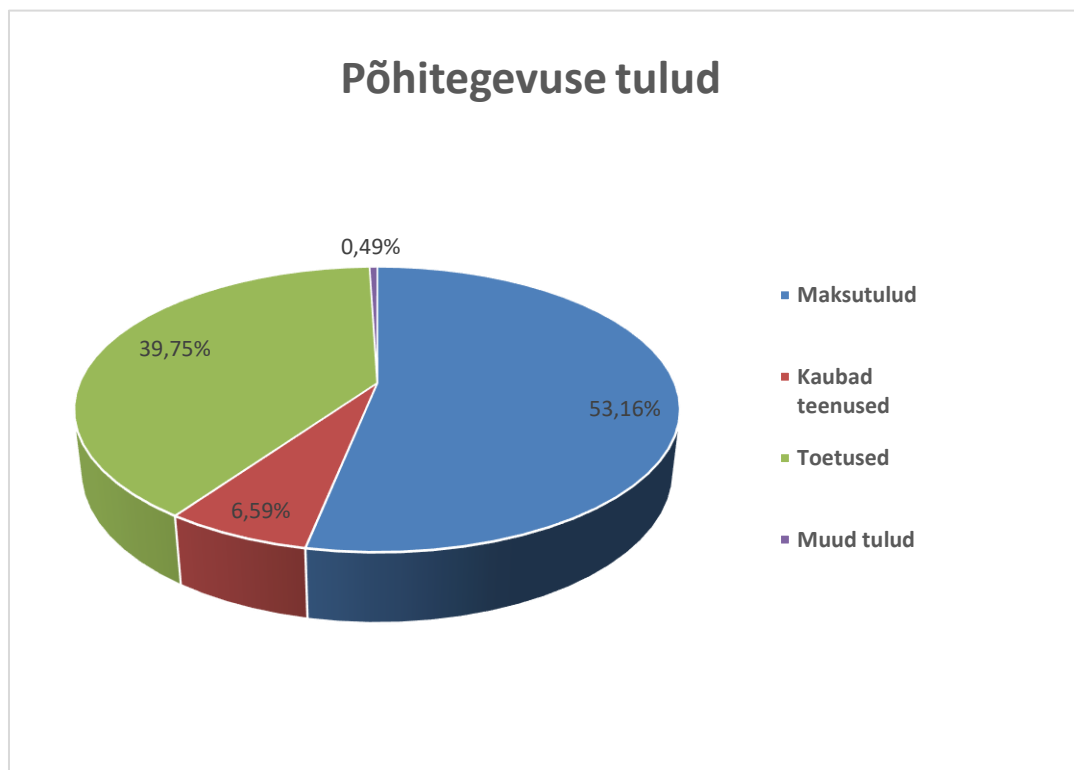
Tabel 1 Kogutulud (eurot)

Tulude eelarve kokku	18 216 235
FINANTSEERIMISTEHINGUD	2 178 900
Muutus kassas (kassajääk)	0
Antud laenude tagasimaksed muudelt residentidelt	72 900
Laenude võtmine muudelt residentidelt	2 106 000
KOKKU TULUD	16 037 335
Füüsilise isiku tulumaks	8 229 076
Maamaks	282 000
Riigilõivud	10 000
Rajatiste ja hoonete müük	15 000
Üleriigilise tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	5 000

Kaevandamisõiguse tasu	50 000
Laekumine vee erikasutusest	24 000
Intressitulud laenudelt	2 400
KOKKU TULUD TEGEVUSALADELT	7 419 859
Teede ja tänavate sulgemise maks	400
Kaupade ja teenuste müük	1 045 594
Toetused	6 373 865

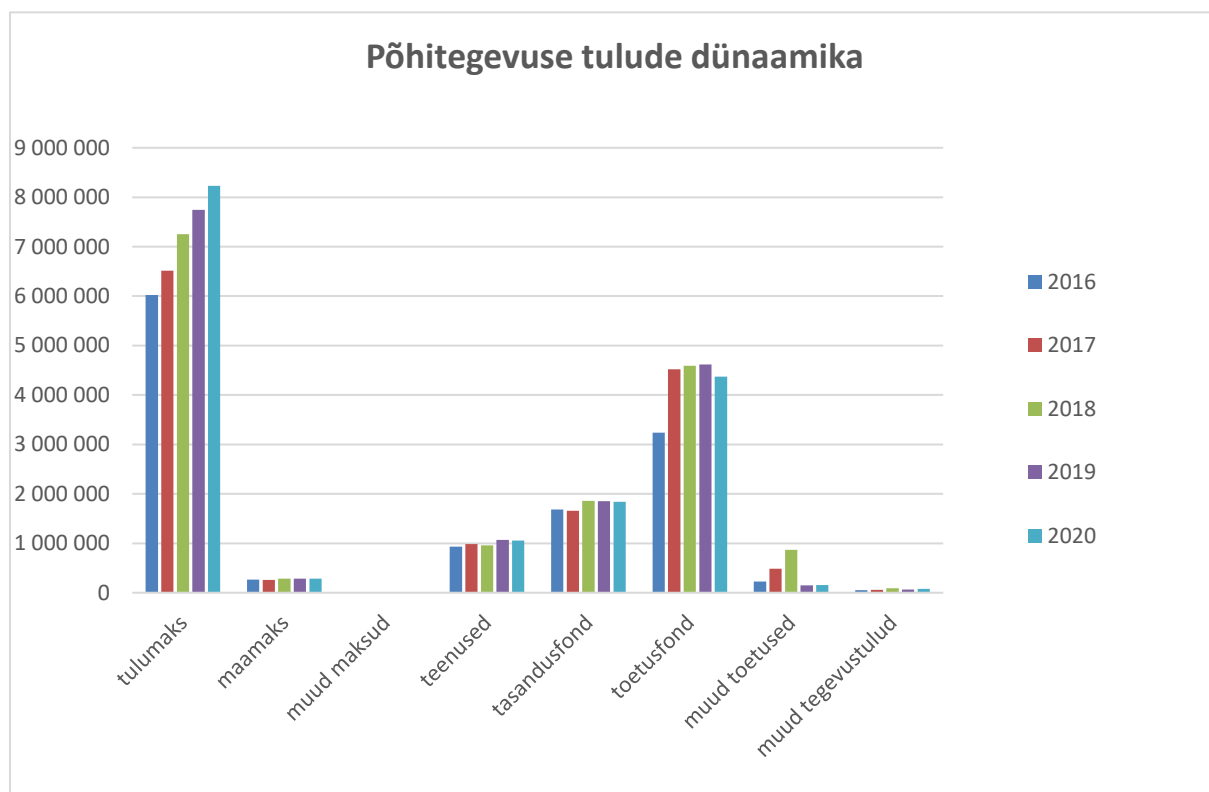
Põhitegevuse tuludeks on planeeritud 16 009 935 eurot. Maksutulud moodustavad üle poole ehk 53,16% (8 511 476 eur) põhitegevuse tuludest, sh tulumaks 51,40 % (8 229 076 eur) ja maamaks 1,76% (282 000 eur) ning muud maksutulud 0,002% (400 eur). Toetuseid tegevuskuludeks planeeritakse 6 363 865 eurot, mis moodustab 39,75 % eelarve põhitegevuse tuludest. Toetusfondi ei ole arvestatud haridustoetusi koolidele ja lasteaedadele ning vaid osaliselt huviharidusele, kuna pole teada riigieelarvest jaotatavad summad kohalike omavalitsuste lõikes. Tasandusfondi osakaaluks toetustest on 28,91 % (1 840 000 eur), toetusfondi osakaaluks 68,64% (4 368 249 eur) ja muude toetuste osakaaluks 2,45% (155 616 eur). Tulu kaupade ja teenuste müügist planeeritakse 1 055 594 eurot, mis moodustab 6,59% põhitegevuse tuludest. Muud tegevustulusid planeeritakse 79 000 eurot, mis moodustab 0,49% tuludest (vt joonis 1).

Joonis 1. Põhitegevuse tulude osakaal eelarves

Vaatamata valla rahvaarvu, sh tööaliste elanike osakaalu vähenemisele, on üksikisiku tulumaksu laekumine tänu palkade kasvule viimastel aastatel stabiilne (vt joonis 2). 2018.aastast kasvasid seoses osade riiklike ülesannete ületulekuga omavalitsustele toetusfondi eraldised. Tasandusfondi eraldised ja tulud valla poolt osutatavatelt teenustelt püsivad samal tasemel.

Joonis 2. Põhitegevuse tulude dünaamika.

2.1 Maksutulud. Tulumaksu laekumist planeeritakse 2020 aastal 8 229 076 eurot. Võrreldes 2019. aasta eeldatava laekumisega on kasvuks 6,3%. Kasvuprognosis põhineb jätkuval palgakasvu prognoosil. Maamaksu laekumise prognoosiks on 282 000 eurot, mis moodustab 1,76% põhitegevuse tuludest. Muud maksud (tänavate sulgemise maks) on marginaalse osakaaluga.

2.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist

Prognoositav tulu kaupade ja teenuste müügist on 1 055 594 eurot, mis moodustab 6,6% valla põhitegevuse tuludest. Kaupade ja teenuste müük sisaldab riigilõive, tulu haridusasutuste majandustegevusest, tulu kultuuri ja kunstiasutuste majandustegevusest, tulu sotsiaalasutuste majandustegevusest, tulu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevusest, tulu korrakaitseasutuse majandustegevusest, tulu üüri- ja renditulult, muu kaupade ja teenuste müügitulu. Loetletuist on suurema osatähtsusega laekumine haridusteenustelt (lasteaia ja õpilaskohad 418 646 eur),

sotsiaalteenustelt (325 333 eur), kultuuri- ja vaba aja teenustelt (193 745 eur) ning elamu- ja kommunaalmajanduse teenustelt (74 000 eur).

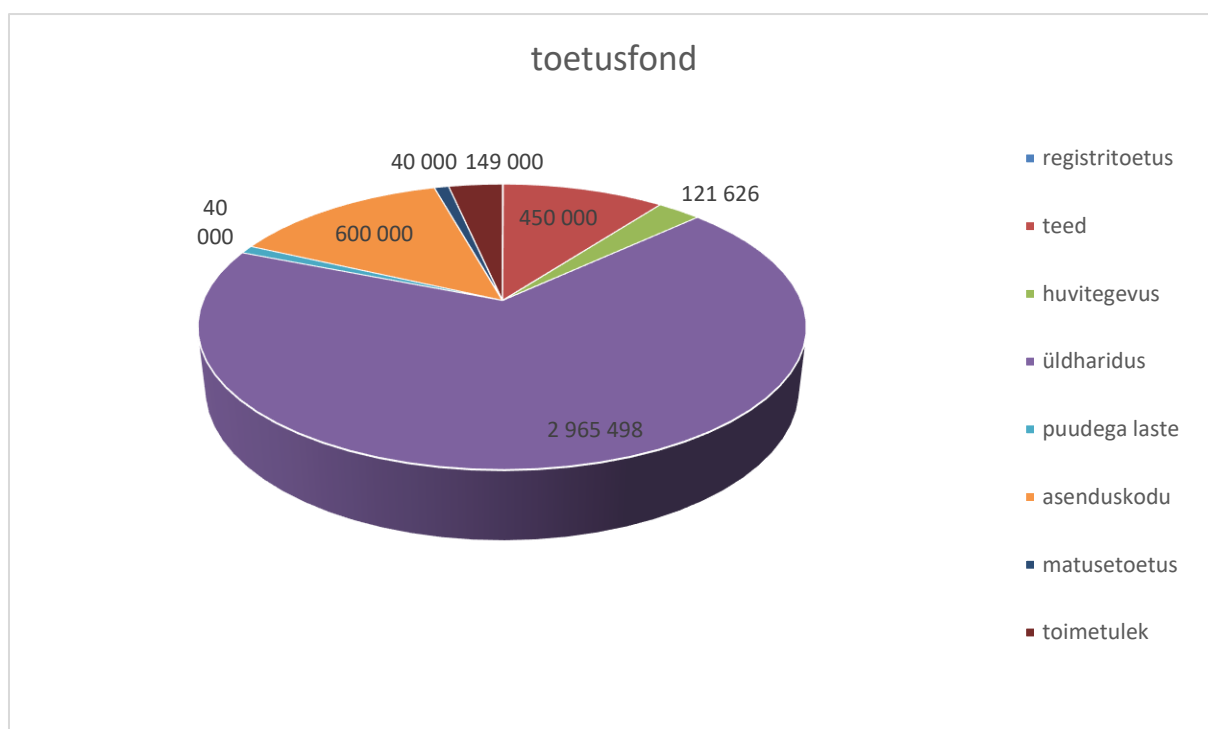
2.3.Saadavad toetused tegevuskuludeks

Toetuseid planeeritakse Tapa valla 2020. a eelarves 6 363 865, mis moodustab 39,8% põhitegevuse tuludest. Toetused jagunevad tasandusfondiks, toetusfondiks ning muudeks toetusteks. Tasandusfondi vahendid on regionaalpoliitiline meede ning on ette nähtud riigipoolse toetusena omavalitsuste tulubaasi ühtlustamiseks. Tasandusfondi vahendid ei ole sihtotstarbelised. Tasandusfondi suuruseks planeeritakse 1 840 000 eurot.

Toetusfondi vahendid on mõeldud sihtotstarbeliseks kasutamiseks. 2020. a valla eelarves planeeritakse toetusfondi suuruseks 4 368 249 eurot. Toetusfond sisaldab üldhariduskoolide pidamiseks antavat toetust (2 965 498 eur), toetust laste ja noorte huvitegevuse arendamiseks valla huvikoolides (121 626 eur), vahendeid toimetulekutoetuse maksmiseks (149 000 eur), asendus- ja järelhoolduse teenuse osutamiseks (600 000 eur), matusetoetust (40 000 eur), raske ja sügava puudega laste kaitseks (40 000 eur), toetust rahvastikutoiminguteks (2125 eur) ja toetust kohalike teede korrashoiuks (450 000 eur) vt joonis 3. Toetusfondi vahendid on planeeritud arvestades eraldiste võimalike vähenemistega nagu leidis aset 2019 aastal, tegelik eraldus selgub peale riigieelarve vastuvõtmist. Valla eelarves täpsustatakse kõiki toetuse summasid lisaelarvega. Ei ole arvestatud haridustoetuse, lasteaiaõpetajate palgatoetuse ning suurel määral huvitegevuse toetusega, mis kuuluvad jaotamisele erinevate allasutuste vahel.

Muud toetused tegevuskuludeks on valla 2020. a eelarves 155 616 eurot. Muud toetused sisaldavad toetust Kaitseministeeriumiga sõlmitud Heade kavatsuste kokkuleppe alusel (10 640 eur), toetust Tapa valla raamatukogudele kirjanduse soetamiseks (20 000 eur), koolipiima toetust (4 500 eur), toetust valla spordikooli treenerite töötasudeks (60 990 eur) ning erinevaid projektitoetusi noorsootöö osas (2 500 eur), Tapa Gümnaasiumile (4 500 eur), Tamsalu Gümnaasiumile (31 472 eur), muu hariduse osas (4 014 eur) ja koduteenuse toetamiseks VIROL-ilt (17 000 eur).

Joonis 3 Toetusfondi jaotus

2.4. Muud tegevustulud

Muude tegevustuludena (79 000 eur) planeeritakse eelarves laekumisi kaevandusõiguse tasudelt (55 000 eur) ja vee erikasutuselt (24 000 eur).

3. Kulud

Tapa valla 2020.a eelarve kogukuludeks on planeeritud 18 216 235 eurot. Tegevuskuludeks planeeritakse 17 133 929 eurot ja finantseerimistinguteks 1 082 306 eurot (vt tabel 2).

Tabel 2 Kogukulud

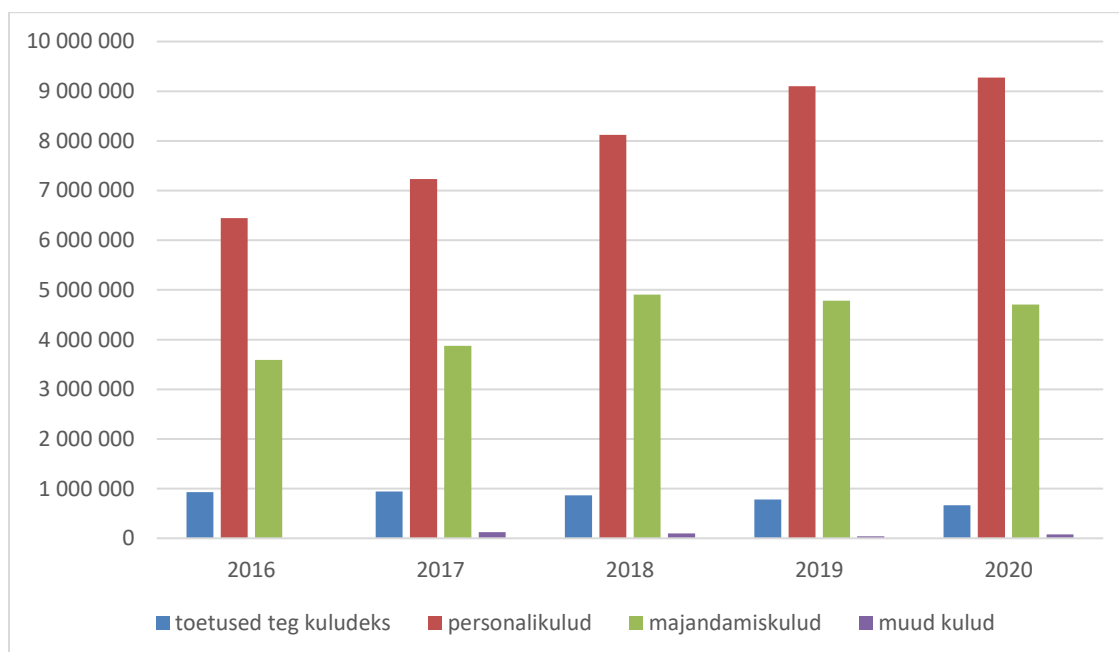
KOKKU KULUD	18 216 235
FINANTSEERIMISTEHINGUD	1 082 306

Kohustuste vähenemine	1 082 306
Võetud laenude tagasimaksmine muudele residentidele	1 082 306
KOKKU KULUD TEGEVUSALADELT	17 133 929
Materiaalsete ja immat. põhivarade soetam ja renov	2 310 000
Personalikulud	9 272 891
Majandamiskulud	4 706 408
Eraldised	687 657
Muud kulud	156 973
sh. reservfond	79 807
intress	76 766
muud	400

Põhitegevuse kulud on 14 727 163 eurot. Majandusliku sisu järgi jagunevad kulud „antavad toetused tegevuskuludeks“ (liikmemaksud, sotsiaaltoetused, toetused kultuuri- ja spordiseltsidele, tervishoiule, noorsootööle jms) ja muudeks tegevuskuludeks (personali- majandamis- ja muud kulud). Antavate toetuste osakaal valla eelarve põhitegevuse kuludes on 4,5% ja muude tegevuskulude osakaal 95,5%.

Personalikulud moodustavad 65,9%, majandamiskulud 33,5% ja muud kulud 0,6% muudest tegevuskuludest (vt joonis 4).

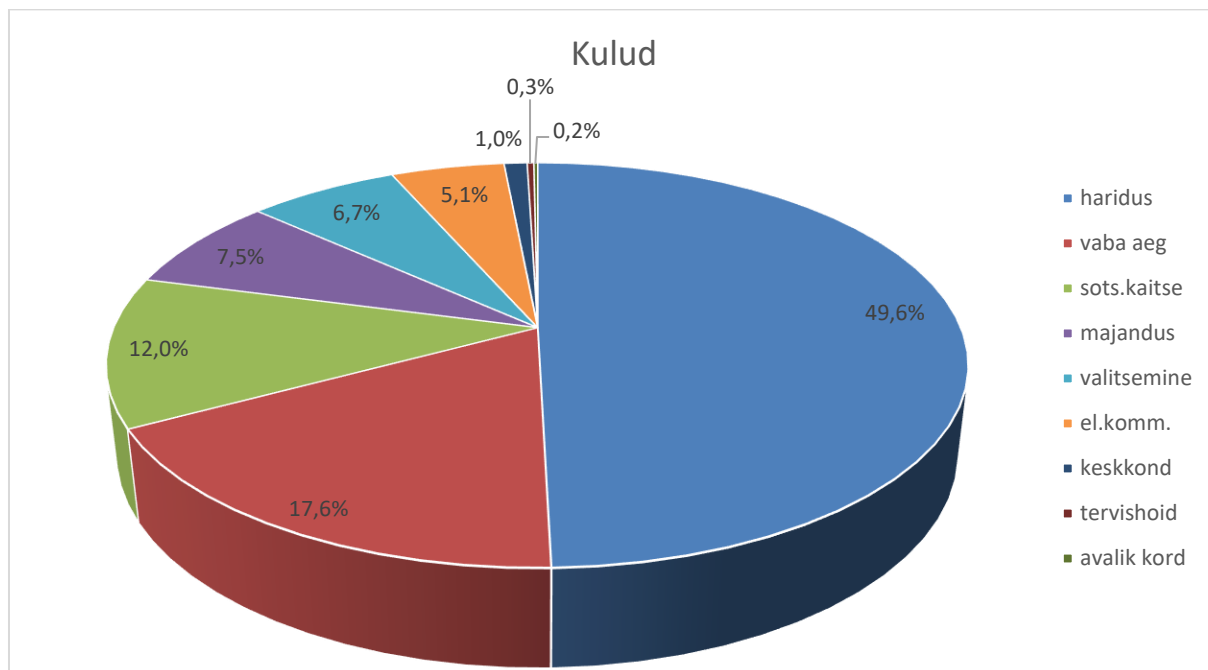
Joonis 4 Põhitegevuse kulud majandusliku sisu järgi

Eelarve kulud jagunevad valdkondlikult üheksaks. 2020.a eelarves on kogukuludest (koos investeeringutega) suurima osakaaluga valdkonnaks haridus 49,6%-ga, järgnevad vaba aeg, kultuur ja religioon 17,6%-ga, sotsiaalne kaitse 12%-ga, majandus 7,5%-ga, üldised

valitsussektori teenused 6,7%-ga, elamu- ja kommunaalmajandus 5,1%-ga, keskkonnakaitse 1,0%-ga, tervishoid 0,3%-ga ja avalik kord 0,2%-ga (vt joonis 5).

Joonis 5 Põhitegevuse kulude valdkondlik osakaal

3.1. Üldised valitsussektori teenused

Üldistele valitsussektori teenustele planeeritakse 2020 a eelarves 1 154 926 eurot (vt tabel 3). Valdava osa valdkonna kuludest moodustab teenistujate ja töötajate palgakulu. Reservfondi suuruseks on 79 807 eurot.

Tabel 3 Valitsussektori kulud

01111	Vallavolikogu	86 238
01112	Vallavalitsus	876 715
01114	Reservfond	79 807
01600	Muud üldised valitsussektori kulud	35 400
01700	Valitsussektori võla teenindamine	76 766

3.2. Avalik kord ja julgeolek

Valdkonna kuludeks planeeritakse 30 170 eurot. Kulud sisaldavad Tamsalu päästekomando tegevust, avaliku ruumi valvekulusid (valvekaamerate rent) ning abipolitseinike tegevustoetust (vt tabel 4).

Tabel 4 Avaliku korra ja julgeoleku kulud

03200	Päästeteenused	13 720
03600	Muud avalik kord	16 450

3.3.Majandus

Majandusvaldkonna kuludeks planeeritakse 1 292 864 eurot. Siin kajastatakse kulusid valla teede ja tänavate korrashoiuks ja remondiks, ettevõtlustoetuseks, ühistranspordi korralduseks (Tapa bussijaama hoonestusõiguse tasu, Harjumaa ühistranspordi keskuse liikmemaks), valdkonna personalikuludeks, turismi arenduseks, elektrikäidu korraldamiseks ning muudeks üldmajanduslikeks projektideks (valla üldplaneering, kesklinna rekonstrueerimise projekt, kaasav eelarve). Valdkonna suurim kulu on jätkuvalt seotud valla teedega, kuhu planeeritakse 776 000 eurot, millest 500 000 eurot moodustab investeeering (vt tabel 5).

Tabel 5 Majanduse kulud

04120	Ettevõtlustoetus	5 000
04210	Põllumajandus	3 150
04350	Elektrienergia, vallasutuste ühine käiduleping	13 680
04510	Maanteetransport	776 000
04512	Ühistranspordi korraldus	40 297
04730	Turism	750
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	230 000
04900	Majanduse haldamine	223 987

3.4.Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse kulud moodustavad valla eelarves 177 068 eurot. Keskkonnakaitse kulude all kajastatakse Tamsalu ja Tapa jäätmejaama kulusid, prügivedu, maastike hooldust ja korrastamist. Kulude kasv on seotud uute kehtima hakkavate jäätmekäitluskuludega (vt tabel 6).

Tabel 6 Keskkonnakaitse kulud

05100	Jäätmekäitlus (sh prügivedu)	115 568
05400	Maastiku kaitse, haljastus	61 500

3.5. Elamu- ja kommunaalmajandus

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulusid on planeeritud 867 663 eurot. Siin kajastatakse kulusid valla elamufondile, veevarustuse parendamiseks (veevedu Savalduma piirkonda ja hajaasustuse programmi toetuseks), valla asulate tänavavalgustuse korrashoiuks ja elektrikuluks, Tapa Vallahoolduse kuludeks, Jäneda lossi halduskuludeks, valla kalmistute korrashoiuks, hulkuvate loomadega seotud tegevusteks ja avaliku sauna tegevuskulude toetuseks (vt tabel 7).

Tabel 7 Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud

06100	Elamumajanduse arendamine	88 600
06300	Veevarustus	25 600
06400	Tänavavalgustus	181 688
066052	Jäneda loss	20 300
066053	Kalmistud	20 800
066054	Hulkuvate loomadega seotud tegevus	16 500
066055	Saunad	767
066057	Tapa Vallahooldus	513 408

3.6. Tervishoid

Tervishoiu kuludeks on planeeritud 50 977 eurot. Valdkonnas kajastatakse Vajangu velskripunti majandamiskulusid, toetust perearstidele, Rakvere Haigla liikmemaks ja osalustasu voodipäevade alusel (vt tabel 8).

Tabel 8 Tervishoiu kulud

07210	Üldmeditsiiniteenused	15 000
07310	Üldhaigla teenused Rakvere Haigla	35 977

3.7. Vaba aeg, kultuur ja religioon

Kulusid vabale ajale, kultuurile ja religioonile planeeritakse 3 009 045 eurot, millest on investeringutena 1 050 000 eurot Tamsalu kultuurimaja rekonstrueerimiseks ja Tapa Skatepargi rajamiseks 100 000 eurot. Valdkonnas kajastuvad kulud spordiasutuste ja -rajatiste (Tapa, Tamsalu, Jäneda spordihooned, välisrajad ja väljakud, mis on ühendatud ühtseks Tapa Valla Spordikeskuseks) haldamiseks, toetused spordiklubidele ja organisatsioonidele, samuti kulud Tapa valla spordikooli ülalpidamiseks, puhkeparkide hoolduseks (sealhulgas ühe laste mänguväljaku rajamiseks), valla noortekeskuste (Tapa, Tamsalu ja Vajangu) tegevuste toetuseks, vaba aja tegevuste toetuseks, valla raamatukogu, sh haruraamatukogude halduskulude katmiseks, valla kultuurihoonete (Tapa kultuurikoda, Tamsalu ja Lehtse kultuurimaja, mis on viidud ühise tegevusala Rahvakultuur alla), munitsipaalmuuseumite (Tapa muuseum, Porkuni Paemuuseum, mis on koondatud tegevusala Muuseumid alla)

halduskuludeks. Rahvakultuuri ja muuseumide eraldi kajastamise nõude on kehtestanud Rahandusministeerium, mis ei ole aga takistuseks ühtsele juhtimisele. Lisaks on valdkonnas kulud kirjastamisteenusteks (valla ajalehe kujundamine, toimetamine, kirjastamine ja kojukanne) ning muudeks religiooni- ja ühiskonnateenusteks (tegevustoetus kogudustele) vt tabel 9.

Tabel 9 Vaba aja, kultuuri ja religiooni kulud

081021	Tapa Valla Spordikeskus Alates 2020	607 905
081024	Toetused spordiklubidele-ja organisatsioonidele	30 000
081026	Tapa valla spordikool	272 505
08103	Puhkepargid	19 000
08107	Tapa valla noorsootöö	84 859
08109	Vaba aja tegevused	48 860
08201	Tapa Valla Raamatukogu	389 809
08202	Rahvakultuur	1 478 197
08203	Muuseumid	44 660
08300	Kirjastamisteenused	28 000
08400	Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	5 250

3.8.Haridus

Valla eelarvest on planeeritud haridusele 8 497 200 eurot (vt tabel 10), millest 450 000 eurot investeringuteks, sh 300 000 eur Jäneda kooli rekonstrueerimiseks ja 150 000 eur Tapa muusika- ja kunstikooli hoone renoveerimiseks. Valdkonna kuludes kajastuvad valla lasteaedade (Tamsalu lasteaed Kröll, Tapa linna lasteaiad Vikerkaar ja Pisipõnn) halduskulud, lasteaiade ja õpilaskohad teistele omavalitsustele, laste päevahoiuteenusteks, valla üldhariduskoolide (Tapa ja Tamsalu Gümnaasium, Jäneda, Lehtse, Tapa vene ja Vajangu põhikoolid), Tapa muusika- ja kunstikooli halduskulud, huvikooli õpilaskohad teistele omavalitsustele, kulutused koolitranspordile ja koolitoidule ning muu haridus (õpetajate ja õpilaste tunnustamine, stipendiumid).

Tabel 10 Hariduse kulud

091101	Lasteaed Pisipõnn	935 557
091102	Lasteaed Vikerkaar	407 250
091103	Tamsalu Lasteaed	865 624
091104	Vajangu Põhikool-lasteaiaõpetajad	55 674
091105	Lasteaiakohad	65 000
091106	Laste päevahoiuteenus	22 680
091107	Jäneda Kool lasteaiarühm	62 659
091108	Lehtse Kool lasteaiarühm	85 185
092121	Jäneda Kool	686 876
092122	Lehtse Kool	294 995

092123	Tapa Gümnaasium	1 516 613
092124	Tapa Vene Põhikool	699 318
092125	Tamsalu gümnaasium	1 136 279
092126	Vajangu Põhikool	145 835
092129	Õpilaskohad	155 000
092131	TG gümnaasiumiõpetajad	288 425
092132	Tamsalu gümnaasiumiõpetajad	118 464
095101	Tapa Muusika- ja Kunstikool	551 519
095102	Huvikool õpilaskohad	12 000
09600	Koolitransport	97 500
09601	Koolitoit	247 983
09602	Õpilaskodu	600
09800	Muu haridus, sh hariduse haldus	46 164

3.9.Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kulusid planeeritakse eelarvesse 2 054 016 eurot. Valdkonna kuludes sisalduvad eraldised puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeesutustele, raske ja sügava puudega laste kaitsele, puuetega inimeste hooldajatoetusele, valla hoolekandeesutuste (Tapa ja Säase hooldekodu) ülalpidamiseks, hoolekandeteenuste ostmisele teistelt hoolekandeesutustelt, koduteenuste osutamiseks, asendus- ja järelhooldusteenuse (lastekodu kohad) ostmiseks, muudeks perede ja laste sotsiaalse kaitse kuludeks (sünnitoetus, ranitsatoetus, matusetoetus, isiklik abistaja ja tugiisik), eluasemeteenuste osutamiseks sotsiaalsetele riskirühmadele (sotsiaalkorterid), riikliku toimetulekutoetuse maksmiseks, muu sotsiaalsete riskirühmade kaitseks (ühekordsed sotsiaaltoetused) ja sotsiaalse kaitse haldamiseks (vt tabel 11).

Tabel 11 Sotsiaalse kaitse kulud

10120	Puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeesutused	4 200
101211	Raske ja sügava puudega laste kaitse	55 000
101212	Puuetega inimeste hooldajatoetus	106 050
102001	Tapa Hooldekodu	183 922
102002	Säase Hooldekodu	203 372
102003	Muud hooldekodud	185 700
102011	Koduteenus	122 709
102012	Muu eakate sotsiaalne kaitse	10 700
10400	Asendus- ja järelhooldus	600 000
104021	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	183 599
10701	Riiklik toimetulekutoetus	149 000
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	29 000
10900	Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	220 764

4. Investeeringustegevus

2020. aasta Tapa valla eelarves moodustab investeeringustegevus 2 306 466 eurot (vt tabel 12).

Tabel 12 Investeeringustegevus

Investeeringustegevus kokku	-2 306 466
Põhivara müük (+)	15 000
Põhivara soetus (-)	-2 310 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-2 310 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	10 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-20 000
Tagasilaekuvad laenud (+)	72 900
Finantstulud (+)	2 400
Finantskulud (-)	-76 766

Investeeringute planeerimisel on aluseks Tapa valla arengukava 2018 – 2025 ja Tapa valla eelarvestrateegia eelnõu 2019 – 2023 (vt tabel 13).

Tabel 13 Investeeringud

Investeeringuprojektid	2020 eelarve
Maanteetransport	500 000
Kaasav eelarve	20 000
Tapa keskväljaku projekteerimine	190 000
Tapa Skatepark	100 000
Tamsalu Kultuurimaja renoveerimine	1 050 000
Jäneda Kooli renoveerimine	300 000
Tapa Muusika- ja kunstikooli hoone renoveerimine	150 000
KÕIK KOKKU	2 310 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2 310 000

Investeeringuid on kavandatud 2 310 000 euro ulatuses omatulude ja laenuvahendite arvelt.

5. Finantseeringustegevus

Kavandatud investeeringute finantseerimiseks planeeritakse võtta laenu 2 106 000 eurot. Võetud laenude tagasimakseteks planeeritakse 1 082 306 eurot. Kassa jäägi muutust ei planeerita (vt tabel 14).

Tabel 14 Finantseeringustegevus

Finantseerimistegevus	1 023 694
Kohustuste võtmine (+)	2 106 000
Kohustuste tasumine (-)	-1 082 306
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	0

Kavandatava laenu võtmisel on eeldatav valla netovõlakoormus 2020 a lõpuks 50,3% (vt tabel 15)

Tabel 15 Netovõlakoormus

Netovõlakoormus (eurodes)	8 053 149
Netovõlakoormus (%)	50,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	9 605 961
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	1 552 812